REDUCCIÓ DEL MALBARATAMENT PER MITJÀ DE LES PLANTES SILVESTRES D'ÚS ALIMENTARI

Col·lectiu Eixarcolant

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya

INFOGRAFIES DE PLANTES SILVESTRES

Ortiga

(Urtica dioica)

Col·lectiu Eixarcolant

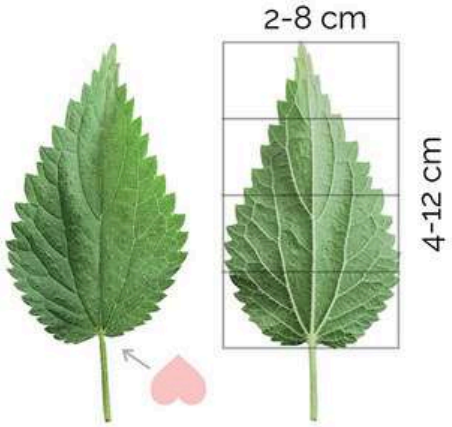

Fulles peciolades **més llargues que amples**, amb la part més ampla a la zona inferior de la fulla, ovalades i acabades amb punta.

Tenen el marge **dentat-serrat** i la base de la fulla en forma de **cor invertit**.

Fulles oposades (surten de 2 en 2 i a cada nivell giren sobre la tija 180º). Si es miren des de baix o des de dalt, s'observa una **disposició perpendicular en forma de creu**.

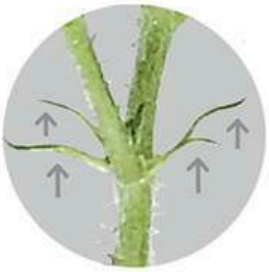

Als nusos de la tija (punts d'on surten les fulles i les tiges laterals) hi trobem **4 estípules** (com unes fulles petites) **lliures i allargades**.

Tiges tetrangulars (formades per **4 columnes**) amb pèls urticants, poden ser **verdes** o **marrons-vermelloses**.

Generalitat de Catalunya

Ortiga

(Urtica dioica)

Col·lectiu Eixarcolant

♀

Les inflorescències **femenines** són més penjants i allargades.

♂

Les inflorescències **masculines** són més ramificades i més curtes.

Inflorescències en raïms de **2-10 cm**, més o menys ramificades, amb molts pèls. Les flors són unisexuals i es presenten de forma **separada en plantes diferents**. D'un cantó, les plantes amb flors femenines i, de l'altre, les de flors masculines.

La tija i les fulles estan cobertes de **pèls urticants**.

Els pèls són com petites xeringues que contenen **àcid irritant**.

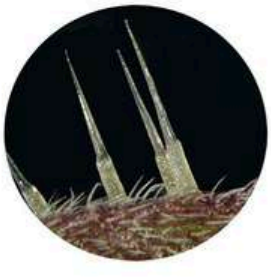

Generalitat de Catalunya

Dent de lleó

Col·lectiu Eixarcolant

L'involucre de la inflorescència està format per un conjunt de **2 a 4 files de bràctees** (com unes petites fulles a sota de la inflorescència). Les bràctees de les capes exteriors normalment estan **corbades cap a fora** i són molt més curtes que les de la primera fila, que toquen les flors ligulades.

Ø 2-5 cm

La planta no fa tija. El que veiem són els peduncles (tiges florals) que **surten directament de la base de les fulles**. De cada tija floral surt un únic capítol floral.

Els peduncles (les tiges florals) són **buits per dintre** i en trencar-se emanen un **làtex blanc amarg**.

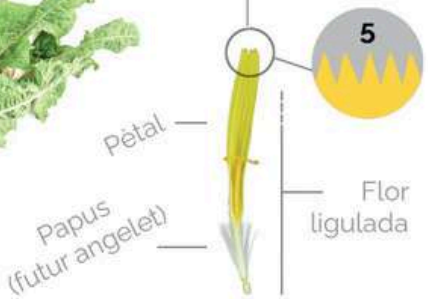

Les inflorescències estan compostes per més d'un **centenar** de **flors ligulades grogues** (que semblen petits pètals). La punta dels falsos pètals està dividida en **5 dents serrades**.

Arrel gruixuda (napiforme), a vegades ramificada en petites arrels secundàries.

Generalitat de Catalunya

Dent de lleó

Col·lectiu Eixarcolant

ANVERS

5-30 cm

Fulles **sense pecíol**.
És a dir, el limbe (el que es coneix com a "fulla"), arriba fins a la part inferior i es queda molt a prop del nervi central.

Les fulles són més aviat **primes** i quan es tallen també emanen **làtex blanc.**

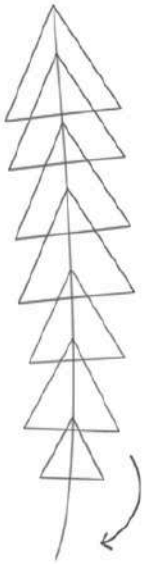

Lòbuls **irregulars triangulars** que generalment miren cap a la base.

REVERS

Sol tenir el **nervi central vermellós**, sobretot a la base.

Fulles en **roseta basal** (disposades de forma **circular** arran de terra, totes a la mateixa altura).

Marges **dentats i acabats en punta**. Tot i que les fulles són glabres (sense pèls), a vegades presenten microvellositats.

Generalitat de Catalunya

Dent de lleó

Collectiu Eixarcolant

"Angelet"

Demana un desig mentres el bufes!

Ø 2-5 cm

El fruit està format per 3 parts:

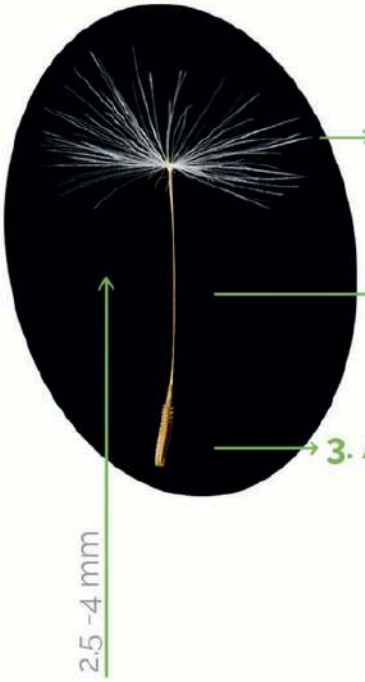

1. El vilà

És com un **paracaigudes**, format per desenes de fils o "plomes" blanques.

2. El pic

És un filament que uneix el vilà a la llavor. El pic és de **2 a 4 vegades més llarg** que aquesta i de color **blanc**.

3. L'aqueni

A l'interior del aqueni es troba la llavor. L'aqueni és **marró**, **el·líptic i allargat.** Presenta una textura rugosa i és una mica espinós, sobretot a la part superior, on s'uneix amb el filament.

Les inflorescències, en madurar, es transformen en un **conjunt d'aquenis**, uns fruits secs que contenen una única llavor al seu interior. Els aquenis són **indehiscents**, és a dir, no s'obren per dispersar les llavors, sinó que aquestes són transportades gràcies a l'acció del vent (el famós angelet que bufem).

Generalitat de Catalunya

Ravenissa Blanca

Col·lectiu Eixarcolant

Conjunt de flors formades per **flors blanques** de **4 pètals** en forma de **creu** +

Fruits allargats amb les llavors, dividides a l'interior en **2 parts** separades per una **membrana transparent** quan són madures

Fulles, tija i sèpals amb **pèls diminuts**

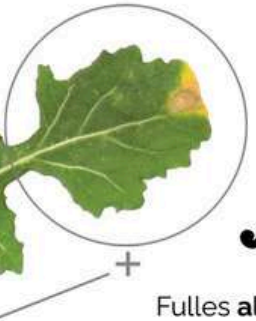

Fulles **alternes**, amb la part superior més ampla, en **forma de lira**

Fulles superiors amb **menys divisions**, sense pecíol, **abraçant lleugerament la tija**

Dividides en **lobuls irregulars**, en uns **2-5 parells de segments** laterals que van fent-se petits quan s'apropen a la part inferior de la fulla

Generalitat de Catalunya

Lletsó petit

Col·lectiu Eixarcolant

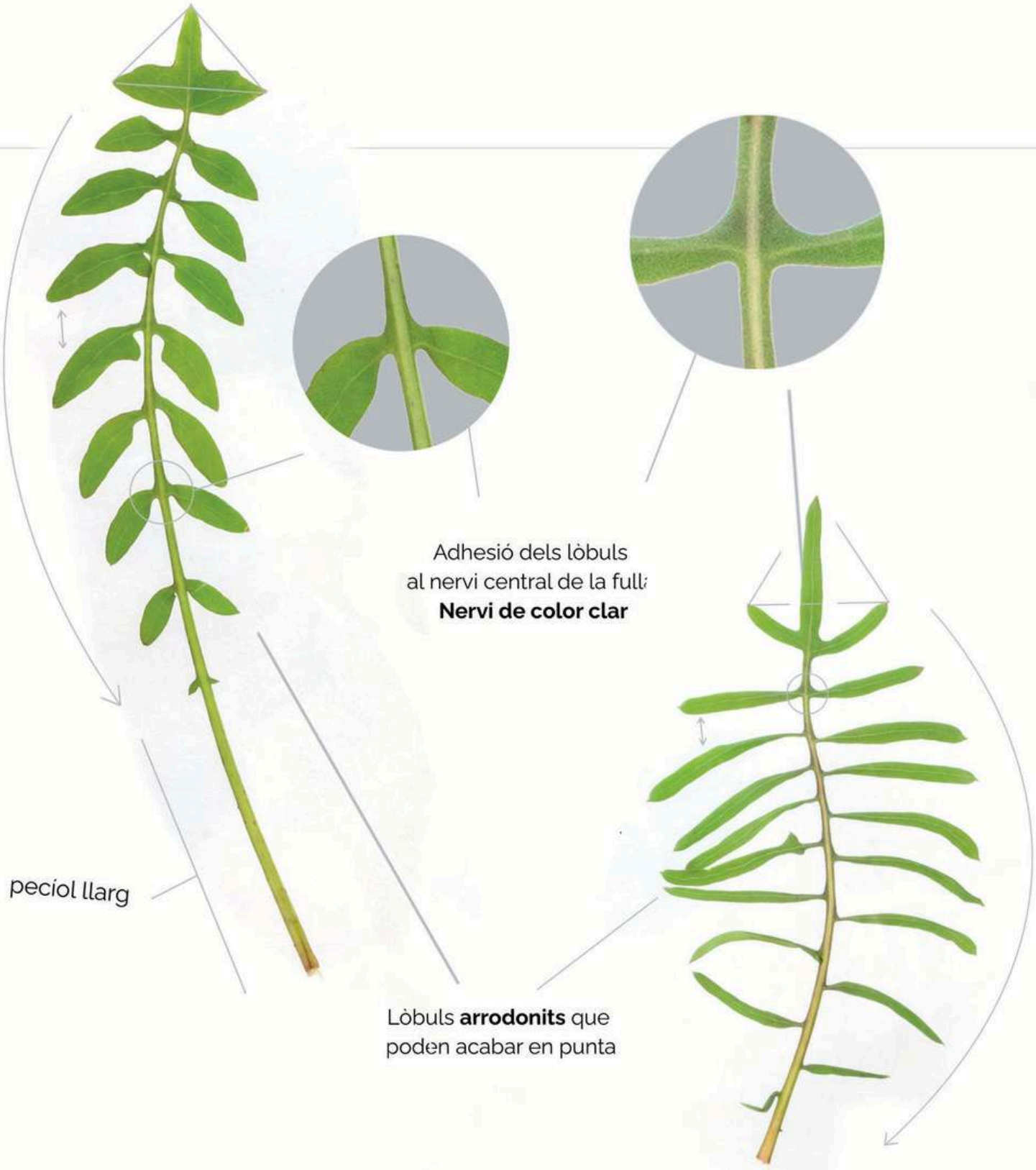

Generalitat de Catalunya

Lletsó petit

Col·lectiu Eixarcolant

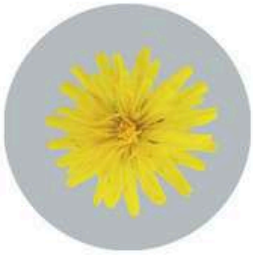

2-3 cm Ø

Flors compostes grogues disposades en grups de fins a 12 capitols, amb la part inferior dels "pètals" sovint amb una línea de color porpra

Els capítols florals tenen en la seva base una vellositat amb aspecte de **cotó blanc**

Àpex de la fulla forma un **triangle** amb els lobuls superiors

Tija buida que segrega **làtex blanc** quan la talles

Fulles que semblen **compostes**, amb **lòbuls allargats i estrets, separats,** que s'estrenyen en la base amb **pecíol estret**

Generalitat de Catalunya

Blet blanc

Col·lectiu Eixarcolant

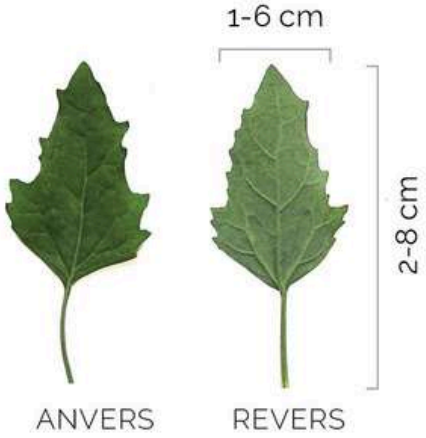

Tiges erectes de color **verd** o **vermellós**, ramificades des de la base, que formen una mata ampla.

La tija principal pot arribar fins a **2 m d'alçada**.

Fulles **peciolades**, 1,5 o 2 vegades més llargues que amples, i de formes variables:

- Les de la **base** són més grans i tenen forma de **pota d'oca**, amb lòbuls poc marcats i generalment dentades.
- Les fulles que creixen a la part de **dalt** de la tija són més **petites i allargades.**

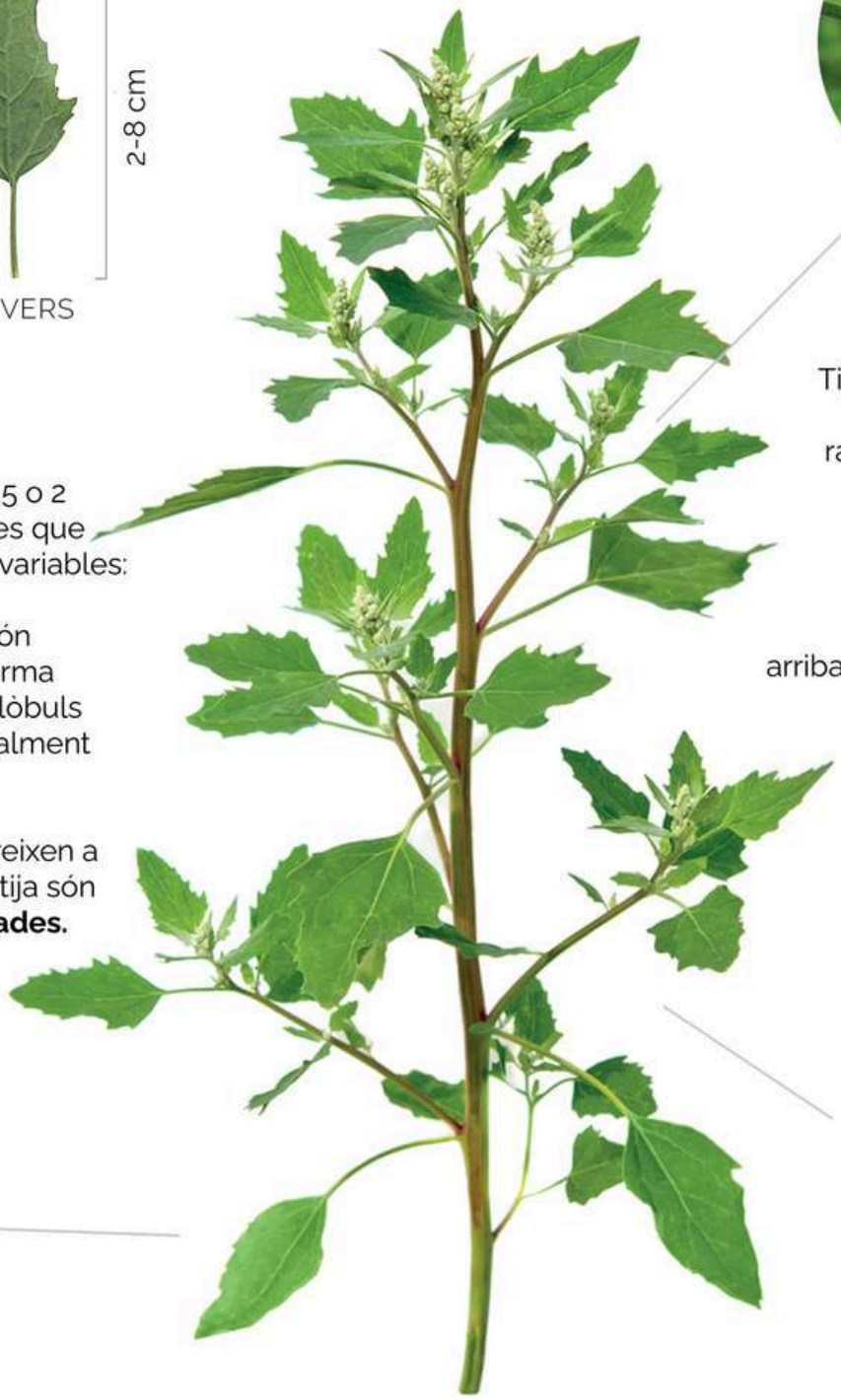

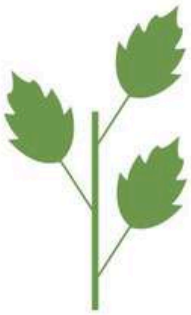

Distribució **alterna** de les fulles al llarg de la tija.

Cada fulla està coberta d'una mena de "**pols blanca**" que sembla farina (sobretot a l'anvers de les fulles joves).

Generalitat de Catalunya

Blet blanc

Collectiu Eixarcolant

Les inflorescències sobresurten a la part superior de la planta. Tenen forma d'**espigues allargades** i estan formades per petits grànuls. Les **flors són també farinoses** i no tenen pètals vistosos.

Els fruits contenen les llavors, que són de color **negre i gris mat**. S'assemblen a la quinoa negra, espècie cultivada del mateix gènere (*Chenopodium quinoa*).

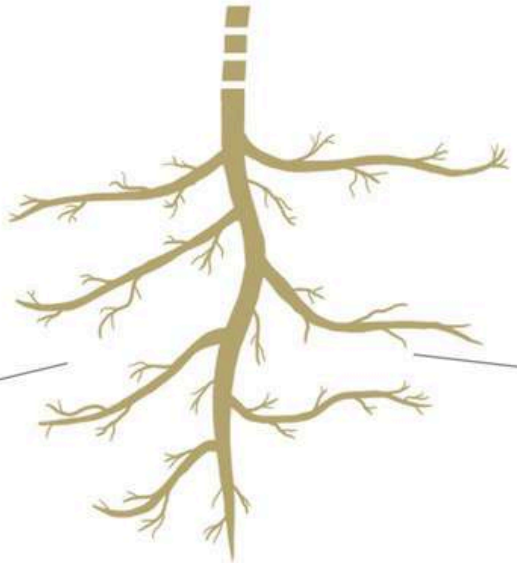

Arrel pivotant molt profunda amb nombroses arrels petites laterals.

És una planta **resistent a la sequera** ja que, en tenir arrels tan profundes, aquestes poden agafar més aigua.

Generalitat de Catalunya

Verdolaga

Col·lectiu Eixarcolant

ANVERS

REVERS

1-3 cm

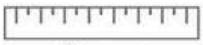

6 mm

Fulles en **forma d'espàtula**, amb la part superior més ampla que la base. Gruixudes, **carnoses**, amb **marge llis, sense pels** i pràcticament **sense pecíol**

Flors grogues solitàries (o en petits grups), **diminutes** i sense peduncle, normalment de **5 pètals** (també de 4 o 6) escotats (amb **forma de cor**) que cauen aviat, en ser caducs. Sorgeixen en les axil·les de les fulles o als extrems

Tiges amb tendència a ser vermelloses, **carnoses** i brillants, generalment **postrades** a terra i amb **creixement radial**. Poden arribar a 1 cm de diàmetre

Fulles situades una davant de l'altra (**oposades**), que es distribueixen al llarg de la tija

Generalitat de Catalunya

Sarronets

Col·lectiu Eixarcolant

ANVERS

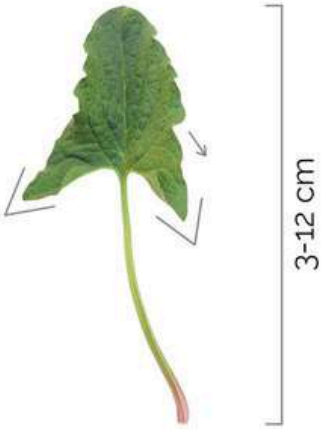

El **marge** de les fulles sol ser **ondulat**.

Les **diminutes flors**, ben **compactades**, es reuneixen en una inflorescència allargada tipus espiga. La inflorescència es troba a l'extrem de la tija.

Fulles **triangulars** amb dos lòbuls divergents a la base. Els lòbuls s'eixamplen cap enfora i acaben en **dues puntes** que semblen fletxes.

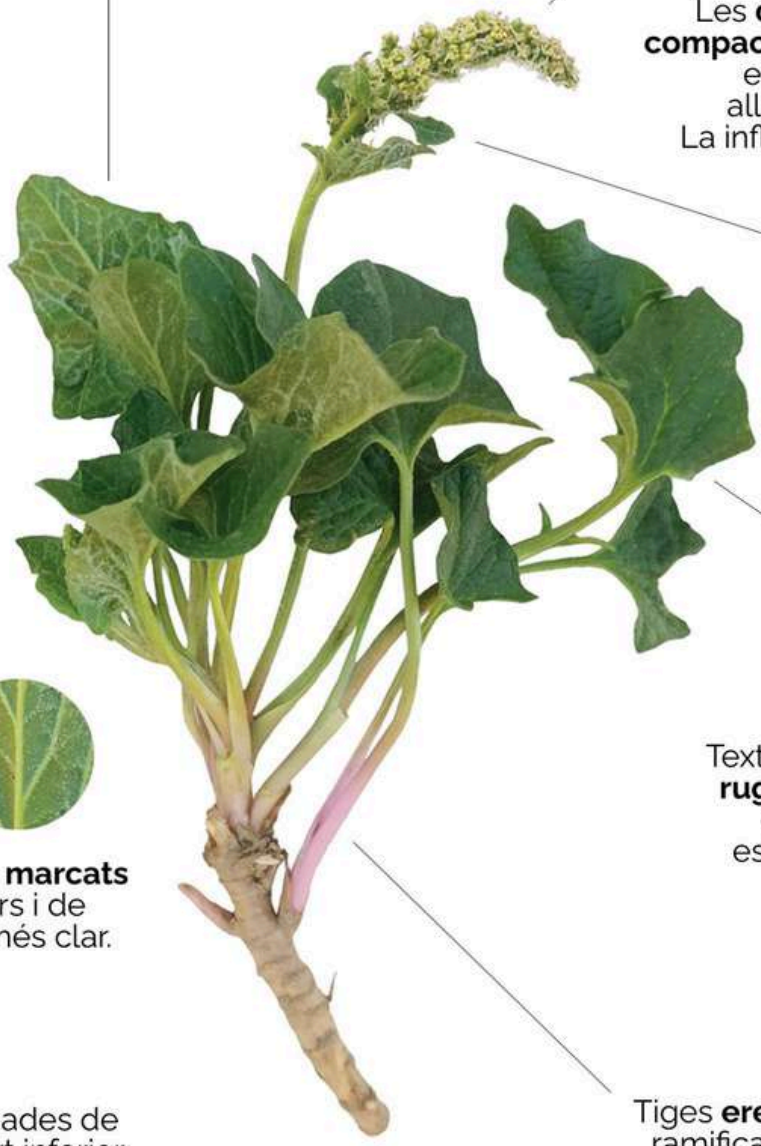

Presenta **bràctees** a la base i certa ramifició basal.

Textura de la superfície **rugosa** i lleugerament cerosa. Acostuma a estar coberta per una **pols blanca** que sembla borrissol.

REVERS

Nervis marcats al revers i de color més clar.

Llarg pecíol, a vegades de color rosat a la part inferior. A les fulles de la base, el pecíol és més llarg que el limbe (el que comunament s'anomena "fulla").

Tiges **erectes** o ascendents, ramificades des de la base. Les **fulles inferiors** tenen els **pecíols més llargs** i van escurçant-se a mesura que s'apropen a la inflorescència.

Arrel **pivotant** profunda.

Generalitat de Catalunya